

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/306/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813207782
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5813207782.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: R. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., ul. R. XXXX, zastúpeného JUDr. Lenou Mišalovou, advokátkou, so sídlom E. Q., I. XX, proti odporcom: v 1/ rade R. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., A. XX, v 2/ rade D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., A. XX, odporcovia 1/, 2/ právne zastúpení JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom ul. L. XXX/XX, V., o vypratanie nehnuteľnosti a vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.179,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/13/2013-39 zo dňa 11. marca 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovia 1/, 2/ **s ú p o v i n n í** zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 90,07 eur na účet právnej zástupkyne navrhovateľa, v lehote 3 dni.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd uložil odporcom 1/, 2/ povinnosť vypratať nehnuteľnosť - pozemok KN C parc. č. 9350/7 - trvalé trávne porasty o výmere 347 m², zapísaný na LV č. XXXX k. ú. a N. I., v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň odporcom 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne 1.179,80 eur s úrokom z omeškania 5,5 % ročne od 07.11.2013 do zaplatenia, v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcom 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 509,91 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd vec posúdil v zmysle ust. § 123, 126, 129 ods. 1, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení zákona po ustálení skutkového stavu súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca je vlastníkom pozemku zobrazeného ako parc. č. 9350/7 - trvalé trávne porasty o výmere 347 m², evidovaným na liste vlastníctva č. XXXX pre obec I., pod B1 v celosti, ktorý však užívajú žalovaní takým spôsobom, že na ňom uskladňujú materiál a železný odpad bez toho, že by im, či už ako detentorom alebo oprávneným držiteľom svedčil nejaký právny dôvod. Neoprávnene zasahujú do vlastníctva žalobcu, ktorý sa oprávnene domáha vydania (vypratania) veci (pozemku).

Podľa názoru súdu sa žalovaným hodnoverným spôsobom nepodarilo spochybníť vlastníctvo žalobcu, resp. hodnovernosť zápisu vlastníckeho práva svedčiaceho žalobcovi. Hoci sa vo svojich výpovediach odvolávali na dlhodobý užívací stav, a to ešte ich právnymi predchodcami, z uvedeného nebolo

možné vyvodíť existenciu nejakého právneho dôvodu nadobudnutia vlastníctva. Samotné užívanie nehnuteľnosti, a to aj právnymi predchodcami žalovaného 1/ nezakladá bezpochybne vlastníctvo žalovaných, najviac pri ich vedomosti o tom, že žalobca po zameraní časti pozemku geometrickým plánom si dal tomu zodpovedajúcu časť osvedčiť. V tomto smere zostali žalovaní nečinní. V súčasnosti žalovaným nesvedčí žiadny nadobúdací titul, naopak, vlastníctvo svedčí a je zapísané v prospech žalobcu, ktorý sa preto oprávnenne domáha jeho ochrany formou vydania (vypratania) neoprávnenne užívaného pozemku. Preto súd jeho žalobe vyhovel.

Zároveň zamietol vykonať dôkaz výsluchom svedkyne J. Q., ktorej výpoveď mala preukázať skutočnosť odovzdania pozemkov do užívania, čo malo samo o sebe založiť dôvod pre vlastníctvo žalovaných. S týmto sa súd nestotožnil, ako už vyššie uviedol, pretože žalovaní neuviedli žiaden právny dôvod, svedčiaci o ich vlastníctve, a ani neurobili žiadnu nápravu ohľadom nimi tvrdeného nesprávneho právneho zápisu vlastníctva v prospech žalobcu, a to prípadným podaním žaloby o určenie ich vlastníctva.

Žalovaným vznikol na úkor žalobcu majetkový prospech neoprávneným výkonom užívacieho práva k spornému pozemku, ktorý si žalobca uplatnil za obdobie dvoch rokov, hoc, ako bolo preukázané, žalovaní ho užívali dlhšiu dobu. Pri ustálení obvyklej ceny nájomného 1,70 eur/m²/ročne v obci Rabča pohybujúcich sa v rozpätí od 2,074 eur/m²/rok do 2,72 eur/m²/rok, vyčíslil súd bezdôvodne obohatenia sumou 1.179,80 eur = 2 x 589,90 eur = 1,70 eur/m²/rok x 347 m², čo je suma v súlade so žalobou.

Vychádzajúc z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka súd zároveň zaviazal žalovaných na zapltenie uplatneného úroku z omeškania 5,50 % počnúc odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby, t. j. odo dňa po tom, čo ho žalobca o vydanie bezdôvodného obohatenia prvýkrát požiadal, keď výšku úroku z omeškania určil podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 509,91 eur, ktoré pozostávajú zo zaplteného súdneho poplatku vo výške 170,- eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 339,91 eur, ktorých podrobná špecifikácia vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie odporcovia v 1/ a v 2/ rade. Rozhodnutie okresného súdu považujú v celom rozsahu za nesprávne, vychádzajúce z neúplne zisteného skutkového stavu veci, majúce za následok nesprávne skutkové zistenia a tiež vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd nevykonal vo veci dokazovanie v takom rozsahu, ktoré by odôvodňovalo prijať záver, že odporcovia užívajú bez právneho dôvodu pozemok žalobcu. Súd sa uspokojil len s výsluchom účastníkov, predloženými listinnými dôkazmi žalobcu, a to fotografiou z prírody s vyznačením údajných hraníc pozemku, na ktorom je vidno vlečku traktora („šrot“) a dosky. Takto vyznačené hranice pozemku sú nesprávne. Navrhovateľ si nakreslil na fotografiu takú hranicu svojho pozemku, aby vyhovovala tvrdeniu v žalobe. Z celého záveru nie je možné žiadnym spôsobom určiť hranice pozemkov, ktoré sú na fotografii. Jedná sa o pozemky neudržiavané, bez viditeľných hraníc v prírode a odporcovia tvrdia, ako už na pojednávaní uviedli, že veci nachádzajúce sa na pozemku pred ich rodinným domom za cestou sú na ich pozemku, nie pozemku navrhovateľa, čo by sa zistilo ohliadkou na mieste samom, za účasti geodeta, ktorý by vytýčil hranice pozemku. Ani odporcovia neboli schopní posúdiť z fotografií skutočný stav a presné hranice ich pozemkov a pozemku navrhovateľa. Domnievajú sa, že šrot nafotený na fotografiách nie je na pozemku navrhovateľa, ale na pozemku KN E parcela č. 3865/1, ktorého spoluvlastníčkou je ich dcéra D. H., rod. Q. v 2/5. Tento pozemok bezprostredne hraničí s pozemkom navrhovateľa. Z ohliadky na mieste samom, ktorý dôkaz súd bol, podľa ich názoru, povinný vykonať na zistenie skutkového stavu, by zistil aj skutočné hranice pozemku, stav pozemku, spôsob jeho užívania a skutočnosť, či vôbec odporcovia tento pozemok užívajú celý, resp. len jeho nepatrnú časť. Potom nie je možné, aby ich súd zaviazal platiť bezdôvodné obohatenie za údajné užívanie celého pozemku. Navyiac, ako vidieť z priloženej fotodokumentácie, pozemok nie je ohradený, nie sú tam žiadne zábrany vstupu cudzích osôb, je verejne prístupný komukoľvek a tvrdenie, že odporcovia mu bránia v užívaní pozemku, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a nie je pravdivé. Navrhovateľ nikdy v minulosti

ani jeho právni predchodcovia pozemky nachádzajúce sa v tejto lokalite neužívali. Súdu nič nebránilo vykonať dôkazy, a to aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhujú. Nemožno súhlasiť s tým, ako súd dospel k výške náhrady za tzv. bezdôvodné obohatenie. Súd vychádzal z listinných dokladov za nájmy v obci Rabča. S týmto nesúhlasia. Predovšetkým navrhovateľ nebol súdom ani vypočutý na aký účel a či vôbec mieni užívať svoj pozemok. Neuviedol to ani v návrhu na začatie konania. Tvrdia, že ceny nájmov, z ktorých súd vychádzal, sú nájmy pozemku na podnikateľské účely, resp. pod stavbu garáže. Navrhujú, aby napadnutý rozsudok súd zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uvádza, že argumenty odporcov nie sú dôvodné. Odporcovia obranu v odvolaní postavili na tvrdení, že navezený šrot a iné veci sa nenachádzajú na pozemku navrhovateľa, resp. len na časti tohto pozemku a namietajú totožnosť pozemku. V konaní na súde prvého stupňa tento fakt nespochybňovali a ich obrana bola založená len na tvrdeniach, že tento pozemok nepatrí navrhovateľovi. O účelovosti obrany odporcov prezentovanej v odvolaní svedčí aj listinný dôkaz - list odporcu 1/ navrhovateľovi zo dňa 15.07.2013, ktorý je súčasťou spisu a v ktorom odporca 1/ priznal, že užíva spolu s odporkyňou 2/ parcely navrhovateľa a že navrhovateľovi odporúča obrátiť sa na súd. Odporcovia totožnosť pozemku nespochybňovali a na pojednávaní výslovne potvrdili, že šrot a ďalšie veci nachádzajúce sa na pozemku tam naviezli oni a že pozemok užívajú. Na pozemku navrhovateľa sú navezené veci, ktoré bránia v užívaní pozemku a pozemok vzhľadom na charakter tam navezených vecí sa konaním žalovaných znehodnocuje. Navrhovateľ ako vlastník pozemkov odporcov viackrát vyzval na odstránenie navezených vecí, čo odporcovia ignorovali a odporučili mu obrátiť sa na súd. Pokiaľ odporcovia zapratali pozemok navrhovateľa bez právneho dôvodu a vytvárajú na ňom železnú skládku, je z hľadiska práva vlastníka domáhať sa ochrany proti tomu, kto jeho vlastnícke právo porušuje, bezpredmetné, či je pozemok oplotený alebo na aký účel ho chce navrhovateľ užívať. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a priznal navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

Krajský súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku okresného súdu v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p., preto nie je žiaduce, aby opakovane vecne správne závery okresného súdu.

Odvolacie námietky odporcov v 1/ a v 2/ rade nie sú dôvodné.

Predovšetkým krajský súd poukazuje na koncentračnú zásadu vyjadrenú v ust. § 205 ods. 1 O. s. p., keď skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V danom prípade nemožno konštatovať naplnenie predpokladov uvedených pod písmenami a) až d) citovaného ustanovenia, a preto na nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, odvolací súd prihliadať nemôže. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na to, že účastníci boli v priebehu pojednávania poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p., pričom vykonanie dôkazov, ktorých sa dožadujú v podanom odvolaní, počas prvostupňového konania nenavrhl. V danom prípade ide o sporové konanie, kde súd z hľadiska požiadavky zachovania rovnosti účastníkov spravidla dokazovanie ex offo nevykonáva a toto môže byť vykonané v zmysle ust. § 120 ods. 1 O. s. p. iba výnimočne.

Z vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom nepochybne vyplynulo, že navrhovateľ je ako vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností. Túto skutočnosť považuje súd za hodnovernú, pokiaľ nie je preukázaný opak. Odporcovia v 1/ a v 2/ rade neuviedli pred súdom také skutočnosti, ktoré by pri ich preukázaní boli spôsobilé viesť k záveru o vzniku vlastníckeho práva odporcov v 1/ a v 2/ rade k predmetnému pozemku. Zároveň nepreukázali ani iný vecno-právny alebo záväzkovo-právny titul, ktorý by ich oprávňoval užívať pozemok, ktorého je navrhovateľ vlastníkom. Navrhovateľ v zmysle ust. § 123, § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré okresný súd správne na danú vec aplikoval, požíva právnu ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. Za takéto neoprávnené zasahovanie do vlastníckeho práva sa nepochybne považuje užívanie pozemku bez právneho titulu vnesením hnutel'ných vecí na tento pozemok.

Hoci odporcovia v 1/ a v 2/ rade spochybňujú identitu pozemku, ktorý je predmetom konania - pozemok parcela KN C č. 9350/7 - trvalé trávne porasty o výmere 347 m² zapísaný na LV č. XXXX k. ú. I., vychádzajúc zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. marca 2014 odvolací súd konštatuje, že z výpovedí odporcov v 1/ a v 2/ rade nepochybne vyplýva, že im bola známa identita pozemku, jeho hranice v prírode a zároveň výslovne potvrdili, že na tomto pozemku majú navezený odpad. Ide o tvrdenie odporcov, ktoré korešpondovalo tvrdeniu navrhovateľa.

V zmysle ust. § 120 ods. 3 O. s. p., ak nejde o veci uvedené v odseku 2 (veci, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj ďalšie vymedzené konania), súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia, pokiaľ potom navrhovateľ, ako aj odporcovia 1/, 2/ zhodne potvrdili identitu pozemku, ako aj skutočnosť, že odporcovia 1/, 2/ majú na tomto pozemku uskladnený „šrot“, nestala sa táto skutočnosť už predmetom ďalšieho dokazovania a považovala sa za preukázanú.

Vo vzťahu k zhodným tvrdeniam účastníkov na pojednávaní potom obrana odporcov 1/, 2/, že im, ako aj navrhovateľovi nie sú známe hranice pozemku a že na tento pozemok nevniešli svoje hnutel'né veci, je účelová.

Z uvedených dôvodov okresný súd rozhodol správne, keď odporcov v 1/ a v 2/ rade zaviazal vypratáť pozemok navrhovateľa.

Bezdôvodné obohatenie predstavuje záväzkový právny vzťah, z ktorého pohľadávka vzniká tomu, na úkor koho sa iný bezdôvodne obohatil a dlh tomu, kto obohatenie získal. V rozhodovacej praxi súdov a judikatúre je ustálené, že ak niekto užíva cudziu nehnuteľnosť bez platnej nájomnej zmluvy alebo iného titulu, ktorý by ho na to oprávňoval, spočíva jeho bezdôvodné obohatenie v tom, že vykonával právo nájmu cudzej veci. Výška náhrady sa odvodzuje od prospechu, ktorý získal plnením bez právneho dôvodu účastník, ktorý má povinnosť majetkový prospech vydať. Majetkovým vyjadrením tohto prospechu sa potom rozumie peňažná suma, ktorá zodpovedá nájomnému vynakladanému obvykle na danom mieste a v čase za porovnateľné nehnuteľnosti. Tento nárok patrí počas doby celého neoprávneného užívania jeho veci až do jej vydania (vypratania).

Navrhovateľ, ktorý sa vydania bezdôvodného obohatenia domáhal, mal povinnosť preukázať užívanie jeho veci zo strany odporcov 1/, 2/ a výšku bezdôvodného obohatenia, ktorá zodpovedá peňažnej sume, sume obvyklého nájomného vynakladaného obvykle na danom mieste a v čase za porovnateľné nehnuteľnosti.

Užívanie nehnuteľnosti zo strany odporcov 1/, 2/ vyplýva zo zhodného tvrdenia navrhovateľa a odporcov 1/, 2/, že predmetný pozemok neustále, a to aj v čase vydania rozhodnutia prvostupňového súdu užívali. Vzhľadom na výmeru predmetného pozemku (347 m²), pokiaľ aj hnutelné veci odporcov 1/, 2/ neboli vnesené na celú nehnuteľnosť navrhovateľa, je akékoľvek iné účelné využitie nehnuteľnosti zo strany navrhovateľa vylúčené.

Navrhovateľ predloženými listinnými dôkazmi preukázal nájomné, aké sa v danom mieste platilo za nájom porovnateľných nehnuteľností, pričom išlo o pozemky tej istej kultúry. Odporcovia v 1/ a v 2/ rade mali právo sa k takto uplatňovanej výške bezdôvodného obohatenia vyjadrovať, rovnako k vykonaným dôkazom a navrhovať na ich popretie ďalšie dôkazy, ktoré právo však nevyužili.

Ich obrana voči priznanému bezdôvodnému obohateniu je oneskorená a možno konštatovať, že navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že uplatnená výška bezdôvodného obohatenia je dôvodná, keď si uplatnil bezdôvodné obohatenie v nižšej výške, ako obvyklé nájomné v danom mieste a čase.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý taktiež vykazuje vecnú správnosť.

Odporcovia 1/, 2/ boli v odvolacom konaní neúspešní, a preto sú povinní v zmysle ust. § 224 ods. 1 O. s. p. s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. uhradiť navrhovateľovi účelne vynaložené trovy konania, ktoré spočívajú v trovách právneho zastúpenia, pričom právna zástupkyňa navrhovateľa vykonala jeden úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu, za ktorý jej prináleží odmena vo výške 82,03 eur (určená podľa § 13 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) a režijný paušál 8,04 eur, spolu 90,07 eur. Náhradu trov odvolacieho konania sú odporcovia 1/, 2/ povinní zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právnej zástupkyne v lehote 3 dni.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.